

ali ona se včasih odluči in se mora torej v pravem času obnoviti. V tem ne kaže odlašati, niti ene noči ne, sicer zapade drevo že lahko v tej noči — zajčjemu zobu.

Sejmovi. Dne 3. decembra v Konjicah in na Planini. Dne 5. decembra v Mariboru, na Polji, Zelenem travniku in v Šmarajah. Dne 6. decembra na Dobrni, v Lučanah, v Cmureku, v Radgoni, v Sevnici in v Vozenici.

Dopisi.

Od Sv. Margarete niže Ptuja. (Častni pogreb — kratek zakon.) Dne 21. t. m. smo pokopali spoštovanega starčka Vido Janžekoviča. Šest gg. duhovnikov in veliko število ljudi ga je spremljalo na zadnji poti. Sprevod vodil je rajnega sin č. g. Vid Janžekovič. Bil je pokojnik 61 let cerkveni ključar, katero službo je opravljal vestno in radostno. Kot krščanski oče je svoje tri sinove skrbno odgojil. Eden je duhovnik, dva pa poštena krščanska moža, katera v svojih mladeniških letih nista imela onih napak, ki se, žalibog, vedno bolj kažejo med mladenči: pijančevanje, zanemarjanje božje službe. Bila sta očeta Janžekoviču na radost in čast. Rajni je bil pa tudi razumen narodnjak, zvest naročnik »Slov. Gospodarja« in ud »Mohorjeve družbe«. Pri volitvah je bil vsikdar med narodnjaki, pri njem ni zdala izapeljiva beseda ali vabljava pijača. V miru počivaj slovenski poštenjak! Tvoj spomin ostane časten! Istega dne, ko smo shranili 83-letnega očeta Janžekoviča, pa je umrla mlada žena — še le osem dnij poročena — Marija Horvat, roj. Lah iz Mezgove. Prišla je s svojim možem iz Cvetkovec, Sv. Lenarske župnije v nedeljo domu, da obhaja osmino svoje poroke, pa zbolil in v ponedeljek v jutro umrje. Namenjena osmina veselja postane žalostna sedmina! Kako očitno je smrt tu svet pokazala, da ne pozna usmiljenja!

Od Braslovč. (Narodna zaspanost.) Pred nekimi leti ustanovilo se je v našem trgu bralno društvo, katero je lepo napredovalo; imelo je lepo število časnikov naročenih pa tudi drugi so ga z njimi zalagali. Toda zadnji čas začelo je hirati in če pojde tako naprej, razpadlo bo v krakim času, nam v žalost in sramoto, nasprotnikom našim v zasmeh in veselje. Kdo je temu kriv? Nihče drugi ne, ko rodoljubi sami, ki se za društvo premalo brigajo, ter so v narodnem oziru dremati začeli. Ne, ljubi rojaki, to ni prav. Skrajni je čas, da se zdramimo. Marsikateri pa poreče, kaj bom pri društvu, ko ima tako malo časnikov naročenih! Ali je društvo tega krivo, če nima podpiralcev? Na noge tedaj vi, ki ste udje društva in vi vsi, ki to berete; vsaki naj si prizadeva vsaj enega novega uda pridobiti, če ne več, da se njih število pomnoži. Pobrinite se, ljubi rojaki, žrtvujte mali denar v veliko narodovo korist. To, kar za društvo eno leto vplačate, je malo. Društvu pa lahko koristite tudi vi, ki ste v bližini in ste premožni, da imate lepo število časnikov naročenih; mnogokrat prebrane vržete na stran brez vse koristi, darujte jih društvu in vsak ud vam bo iz srca hvaležen za to; pa tudi kot udje lahko pristopite, ker ste premožni. Pa tudi društveni odbor ima svoje dolžnosti in če te zanemarja, je on kriv, če udom veselje do društva mine. V prvi vrsti bi mogel skrbeti, da bi večkrat med letom sklical zbor, kjer bi se udje z besedo navduševali za narodno stvar in več drugega. Občni zbor pa naj bi sklical vsako leto o božiču, ker je tedaj čas za naročevanje časnikov; naj bi predložil društveni račun itd. V drugi vrsti pa naj bi skrbel, da bi se časopisi konec

leta, vsaj taki, kakor je na primor »Dom in Svet«, pa tudi drugi lepo skupaj zbrali in se dali vezati; če bi pa temu denarne moči primanjkovalo, naj bi se vsaj lepo skupaj sešili, ker pozneje vstopivši udje bi to radi prebiral, pa tudi društvu samemu bi bilo to v korist, ker bi si tako lahko nabralo čedalje več knjig. Ko bi kdo imel veliko knjig in bi jih lahko nekaj oddal, naj jih daruje društvu, srčna mu hvala za to! Zdjaj tedaj o novem letu naj skliče odbor občni zbor; zberimo se v obilnem številu; vsak stari ud naj nekaj novih seboj pripelje in upati smemo boljše prihodnosti. V zboru naj bi se določilo število časopisov in kateri se bojo naročili, naj bi se udje in drugi zbrani z živo besedo za društvo navduševali. Končno želim, da bi moje besede ne ostale »glas upijočiga v puščavi«.

Od Sv. Lovrenca v Slov. gor. (Uradovanje, pečati, društvo.) Res, v krasnih »slovenskih« goricah je ponižno skrit Sv. Lovrenc. Krasnejši bi pa še bil ta del slovenskih goric, ako bi njegovi slovenski župani ne bili preponizni. Skoraj ni verjetno, da še naši župani niso prišli do prepričanja, da stojijo na čelu slovenskih občin, trdo slovenskega ljudstva. A vendar se ne morejo lotiti samo slovenskega uradovanja. Vi sami sebi ne verujete, kako se smešite pri oni gospódi po mestih, ako dobijo od Vas kako uradno pismo v grozno spakedranej nemščini! Koliko se mučijo naši narodni voditelji, da bi nam Slovencem vresničili pravice zloglasnega § 19! A vi o tem nočete ničesar vedeti, z lastnimi nogami teptate omenjeni paragraf, kje pa so slovenski pečati? Pač v neki svoji knjižici sem dobil enkrat slovenski pečat pritisnjen; kakor pa se mi dozdeva, je tudi tisti kakor kafra izginil. Pokazite tedaj očitno pred svetom, da ste »slovenski« sinovi res »slovenskih« goric! Še nekaj bi imel na srcu. Ozrmo se tje na rodovitno Mursko polje. Glejte, kako trdno, prebujeno tamošnji Slovenci stojijo! Od Cvena do Kapele ima vsaka fara svoje slovensko bralno društvo, svoj pevski zbor in v novejšem času večidel tudi požarno brambo. Kako pa je pri nas? Vse zaspano! Daleč, daleč vidim neko v gosto meglo zavito, dremajoče gospodarsko društvo. Ali res ni ostalo nič Krempelj-novega duha med nami? Ali res ni toliko zavednih mož, mladeničev in deklet v naši fari, da bi zamogli osnovati vsaj bralno društvo? Prevdarite in pokažite dobro voljo! Na delo tedaj, časi so resni! Nemčurska vsegaipožrešnost pritiska od vseh strani na nas.*) Brez zamere! —ski.

Iz Ormoškega okraja. (Blagoslovljenje šolskega poslopja.) Šesti dan meseca novembra tega leta, bodé za faro in občino Sv. Miklavž nepozabljiv. Novo in krasno šolsko poslopje, katero je postavljeno za 15.000 gld., bilo je ta dan blagoslovljeno in prvič odprto. Ker je bilo to v nedeljo in še prav ugodno vreme, se je udeležilo mnogo gostov te svečanosti. Prišli so tudi gg. c. kr. okrajni glavar, c. kr. šolski nadzornik Janez Ranner, dr. Ivan Gršak, c. kr. notar, dr. Ivan Omulec, odvetnik v Ormožu in mnogo učiteljev. Božja služba začela se je ob pol desetih. Velečastiti g. dekan A. Schwinger so imeli pridigo in sv. mašo. Po tem šla je gospoda in otroci s procesijo v novo šolsko poslopje. Po božjem blagoslovu imel je g. okrajni glavar govor, kateri je posebno zadeval stariše in učitelje, kako da imajo otroke izgojevatí in tudi podučevati. Dasiravno je bil ta govor v nemškem jeziku, vendar je zdramilo vsakemu srce, kateri je količkaj razumel nemški jezik. G. šolski nadzornik J. Ranner je vspešljivo nato stariše in učitelje, kako da naj ravnajo z otroci, da bodo pridni in pošteni ljudje. Tudi sedanji g. nadučitelj, g. Davorin Šalamun je govoril. Nazadnje je še obetal nek učenec

*) Po naši misli storite bolje, ako se vsi živo oklenete društva, katero že obstoji, kakor pa, če se osnuje še novo društvo. Ured.

tretjega razreda v imenu vseh otrok, da hočejo pridni biti in se pridno učiti. Ko so govorniki končali, klicalo se je trikrat »živio«. Svetinski godci povzdigovali so svečanosti. Obed je imela gospoda pri č. g. dekanu, ostali pa v šolskem poslopju, kjer je krajni šolski svet napravil primerno veselico. Na novo šolsko poslopje naše smo lahko ponosni, da bi se v njem le tudi naša mladina učila krščansko, lepo živeti!

Iz Savinjske doline. (Hmeljarstvo.) Kakor je prijaznim čitateljem »Slov. Gospodarja« več ali manje znano, pridelujemo po Savinjski dolini že kakih petnajst let precej lepega hmelja, kojega pivovarji kaj radi kupujejo. Akoravno se število hmeljišč od leta do leta množi, vendar bi se lahko še štirikrat toliko hmelja pridelovalo, ako bi se nekateri naši posestniki poprijeli hmeljarstva, kakor so se ga Zalčani, Braslovčani, Šent-Pavličani, Polzelani itd. Akoravno so posestniki Gornje-Savinjske doline bili nekelej in znabiti so še sedaj bogatejši, kakor posestniki Spodnje-Savinjske doline, vendar je škoda marsikaterega tisočaka, kateri bi se lahko za hmelj dobil. Le pogledimo, koliko zemlje se le imamo Savinjčani s hmeljem posajene, ker na leto komaj okoli 6000 centov robe pridelamo, vendar pa pride povprečno v deželo vsako leto okoli pol milijona goldinarjev za hmelj. Gotovo lep denar! Zraven pa še moramo opomniti, da ima južno-štajarski hmeljar mnogo dobička pri svojem pridelku. Kakor smo že od mnogih slišali, stane tukaj pridelek enega kilograma 20 do 30 kr., proda se pa navadno najmanj po 1 gl. klgr. Se ve, da pride leto, ko se komaj po 40—50 kr. klgr. proda, zato pa pridejo leta, ko se za sto klgr. po dve do štiri sto gl. dobi. Da si je naš kmet že mnogo opomogel pri hmelju, vidi se že na tem, da se posestva ne prodajajo več na boben, tudi ne vidimo več, da bi za davke rubili, kar se je prej prav pogosto godilo. Vsak človek mora priznati, da je hmeljarstvo velika dobrota za naše kmetovalce. Da se je pa hmeljereja pri nas že toliko razvila, gre v prevej vrsti hvala gospodu Janezu Hausenbichlerju, ki je z djanjem, besedo in pisavo svoje rojake za to imenitno rastlino zanimal in po večletnem neutrudnem delovanju svoj blagi namen dosegel. Vzdrinite se se še toraj tudi Vi, Gornje-Savinjčani, vzamite lopate v roke, sadite hmelj, obdelujte ga dobro in videli bodete, da vam bo več vrgel, kakor vsi drugi pridelki. Ciril.

Iz Ponikve. (Letina — smrt — III. red sv. Frančiška.) Kakor se po drugod toži o slabi letini, tako moramo tudi mi o svoji letini povedati. Poleg tega, da je rja se skoraj vsakega pridelka lotila, smo še imeli dvakrat točo: dne 10. julija in 4. septembra. Vsled tega je letos pri nas vsake reči manjše od prejšnjih let. Sadja ni celo nič. V vinogradih se je bilo grozdje prav bujno zastavilo, pa neusmiljena toča in smod sta mu bila huda sovražnika. Kjer so škropili, tam so vsaj še nekaj grozdja dobili. Pa to je bilo izvrstno sladko. Mošt je imel visoko ceno, namreč do 60 gl. polovnjak. — Dne 23. oktobra je v Slomu, na rojstnem domu knezoškofa Antona Martina, umrl hišni gospodar Anton Slomšek. Pokojni škof bili so mu lastni stric. V svoji mladosti je bil pri njih za strežaja v Št. Andreju. Bil je tih in blag značaj. Bog ga je s posvetnim blagom obilno obdaroval, pa to mu ni glave zmešalo, temveč je ostal krotek in ponižen. Bil je velik prijatelj molitve. To je pokazal tudi na smrtni postelji — do zadnjega mogočega trenutka je molil z okolistoječimi sv. rožni venec. Star je bil 66 let in nekaj mesecev. Naj v miru počiva! — Dne 30. oktobra so prišli iz Celja vlč. pater gvardijan Gregor navduševat Ponikovljane za obilni pristop k bratovščini III. reda sv. Frančiška. Pri tej priliki so tudi blagoslovili mično kronico za podobo Marije Device. Po blagoslovu so Mariji sami kronico na glavo

pritisnili. Imenovana kronica je dar pobožne device. Niso se zastoj trudili vlč. pater na leci povdarjajoč veliko korist III. reda. Po večernicah namreč je pristopilo k tej izvrstni bratovščini okoli 170 oseb. Pa še več bi jih bilo pristopilo — pa obredi vzamejo precej časa in zato jih je nekaj že prej odšlo. A zdaj je se le zanimanje za to bratovščino živahno postalo. Veliko jih je že izrazilo željo, da bi radi pristopili. Le naj pristopijo! Prilika jim je dana vsaki dan. A. A.

Iz Slov. Bistrice. (Slovesnost.) V ponedeljek, dne 28. listopada vršila se je v našem prijaznem mesteci lepa slovesnost. Prejšnji naš nadučitelj, g. Franz Vindiš bil je odlikovan za svoje 50letno zaslužno delovanje kot učitelj od Nj. veličanstva našega presvitlega cesarja Franca Jožefa I. z zlatim zaslužnim križcem, in ta dan mu je bil velikodušni dar slovesno na prsa pripet. Zlati križec je gospodu nadučitelju izročil in pripel blagorodni gospod c. kr. okrajni glavar Mariborski v pričujočnosti gospoda okrajnega nadzornika, slavnega mestnega zastopa, okrajnega in krajnega šolskega sveta, častite mestne duhovščine, zastopnikov vseh uradov, okrajnega šolskega društva, dosti druge mestne gospode in vseh šolarjev. Slovesnost vršila se je jako dostojno. Pa ne bom je popisoval, ker se je govorilo in pelo vse le nemško, menda vže za to, da ogromni večini Slovencev naše fare ni treba za to vedeti. Zakaj so bili šolski otroci pričujoči, katerih je kakih 90 odstotkov slovenskih, pač ne vem, in otroci tudi ne, ker jim tega nihče ni v edino razumljivem njih maternem jeziku razložil. Ali to bi bilo znamenje duha, kateri je do zdaj na naši šoli vladal? Bog, da odslej ne bo več in da se bo zmirom bolj pravično poučevalo v materinem slovenskem jeziku! Gosp. nadučitelj Vindiš si je v 30 letih, v katerih je tukaj deloval, vendar veliko zaslug pridobil za našo mladino. Zato se mu tudi vsi Slovenci bistriške okolice srčno zahvaljujemo in mu želimo, da bo še dolgo v sreči in Božjem blagoslovu užival zasluženega počitka.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Avstrijsko. Vsled zmešnjav, ki so nastale pri vladi, ker se ji je skujal nemški minister-rojak, grof Kuenburg, zavlekla se je v drž. zboru razprava o drž. proračunu za več dnij, v torek je bila sicer seja, toda govorila sta v njej samo protisemita Schlesinger in dr. Lueger, sklenilo pa se ni v njej ničesar, ker se ostali poslanci niso nič zmenili za to, kaj da je bilo v razpravi. — Kakor javlja »nemška levica«, bode ona glasovala zoper ministerstvo v vseh rečeh, ki imajo podobo zaupanja do vlade. No, juha se ne sreblje vselej vže vroča, taka, kakor pride z ognjišča, tudi levici se ohladi jeza prej ali slej, samo škoda, da brž gotovo tudi sedaj na kvar koristim države in slovanskih narodov.

Štajarsko. Naša dežela je bogata na železnih rudah, najbolj v gorenjih delih, vendar pa železo ne hodi nič kaj v denar. Zakaj ne? Ker so tovarne vže po večjem delu v rokah judov ali ljudij, judom kakor las lasu podobnih in ti prodajajo slabo robo za drage denarje. To je najbolj pri kosah in vsled tega si jih ljudje naročujejo rajši drugod, štajarske pa ostanejo doma, nerazprodane. — »Nemški šulverein« čuti, da se mu kréjjo prihodki, stroški pa mu rastejo vže čez glavo. Zato pa skuša sedaj pridobiti si denarja pri raznih zastopih, deželnih, okrajnih in tudi občinskih. Bodi mu to, če le kateri teh zastopov na naših slov. tleh ne hopne njemu v koš!